

Co-funded by
the European Union

EU BEST PRACTICE OF LIFE CYCLE ASSESSMENT, SOCIAL,
ENVIRONMENTAL ACCOUNTING AND SUSTAINABILITY REPORTING
101047667-ERASMUS-JMO-2021-MODULE

101047667-ERASMUS-JMO-2021-MODULE

Поглиблений сертифікатний курс

**ПЕРЕДОВА ПРАКТИКА ЄС ЩОДО ОЦІНКИ
ЖИТТЄВОГО ЦИКЛУ, СОЦІАЛЬНОГО,
ЕКОЛОГІЧНОГО ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ ЩОДО
СТАЛОГО РОЗВИТКУ**

Лекція 17-18. Екологічний облік
(4 години)

Олег ПАСЬКО

<https://bit.ly/3EtRiD7>

SNAU

University that
studies life

26.05.2022

14.00 EEST

УВАГА! ВЕДЕТЬСЯ ПРЯМА ТРАНСЛЯЦІЯ ТА ЗАПИС ЗАХОДУ НА **YOUTUBE**

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

ЕКОЛОГІЧНИЙ ОБЛІК

(4 години)

1. КЛІМАТ, ЕКОСИСТЕМИ (ВКЛЮЧАЮЧИ БІОРІЗНОМАНІТТЯ) І ЛЮДСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО ЯК ПОВ'ЯЗАНІ СИСТЕМИ
2. СИСТЕМА ПОРЯДКІВ ЦІННОСТЕЙ
3. ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК ТА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ
4. ПРАКТИКА ОБЛІКУ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА СУСПІЛЬСТВО
5. ЗЕЛЕНИЙ ОБЛІК
6. ОСНОВИ ЕКОЛОГІЧНОГО ОБЛІКУ
7. ПРИКЛАД РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ЩОДО ЕКОЛОГІЧНИХ ПИТАНЬ НА ПРИКЛАДІ УКРАЇНСЬКОЇ ПУБЛІЧНОЇ КОМПАНІЇ

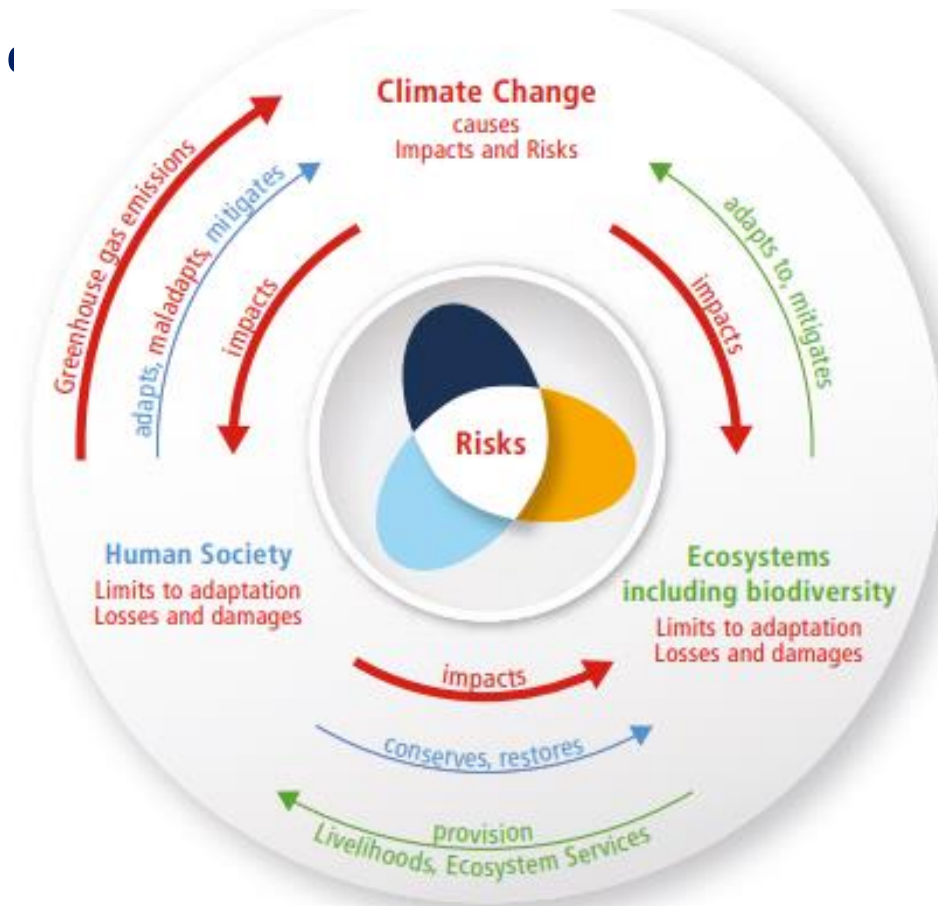

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

1. Клімат, екосистеми (включаючи біорізноманіття) і людське суспільство як пов'язані

The risk propeller shows that risk emerges from the overlap of:

IPCC Climate Change 2022: Impacts, Adaptation and Vulnerability

<https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg2/>

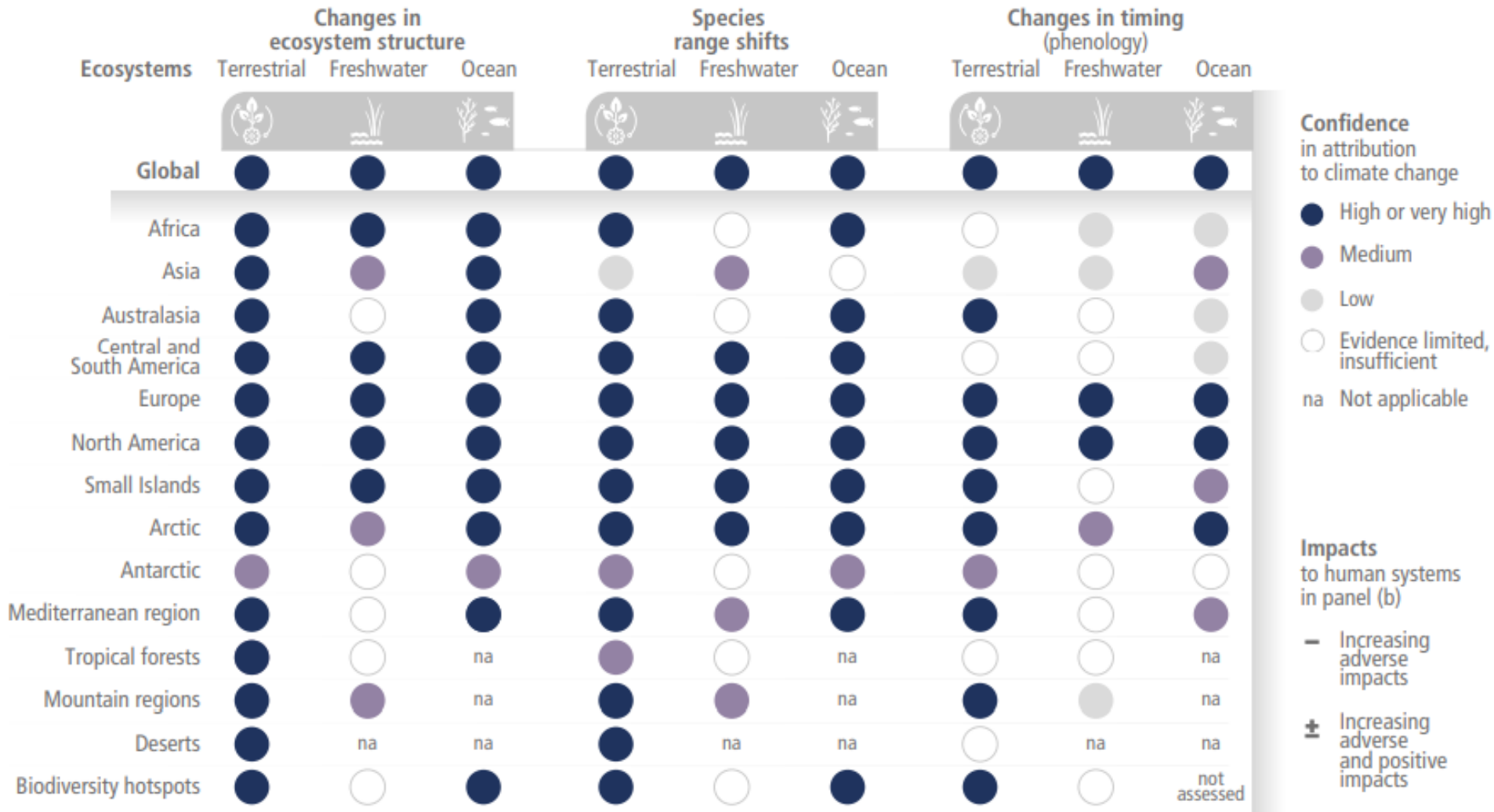

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

1. Клімат, екосистеми (включаючи біорізноманіття) і людське суспільство як пов'язані системи

*IPCC Climate Change
2022: Impacts,
Adaptation and
Vulnerability*
<https://bit.ly/3NCUsYE>

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

1. Клімат, екосистеми (включаючи біорізноманіття) і людське суспільство як пов'язані системи

Human systems	Impacts on water scarcity and food production				Impacts on health and wellbeing				Impacts on cities, settlements and infrastructure			
	Water scarcity	Agriculture/crop production	Animal and livestock health and productivity	Fisheries yields and aquaculture production	Infectious diseases	Heat, malnutrition and other	Mental health	Displacement	Inland flooding and associated damages	Flood/storm induced damages in coastal areas	Damages to infrastructure	Damages to key economic sectors
Global	±	-	○	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Africa	-	-	-	-	-	-	○	-	-	-	-	-
Asia	±	±	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Australasia	±	-	±	-	-	-	not assessed	-	-	-	-	-
Central and South America	±	-	±	-	-	-	not assessed	-	-	-	-	-
Europe	±	±	-	±	-	-	-	-	-	-	-	-
North America	±	±	-	±	-	-	-	-	-	-	-	-
Small Islands	-	-	-	-	-	-	○	-	-	-	-	-
Arctic	±	±	-	-	-	-	-	-	-	-	-	±
Cities by the sea	○	○	○	-	○	-	not assessed	-	○	-	-	-
Mediterranean region	-	-	-	-	-	-	not assessed	-	±	-	○	-
Mountain regions	±	±	-	○	-	-	○	-	-	na	-	-

IPCC climate
Change 2022:
Impacts,
Adaptation and
Vulnerability
<https://bit.ly/3NCUsYE>

- Increasing adverse impacts

± Increasing adverse and positive impacts

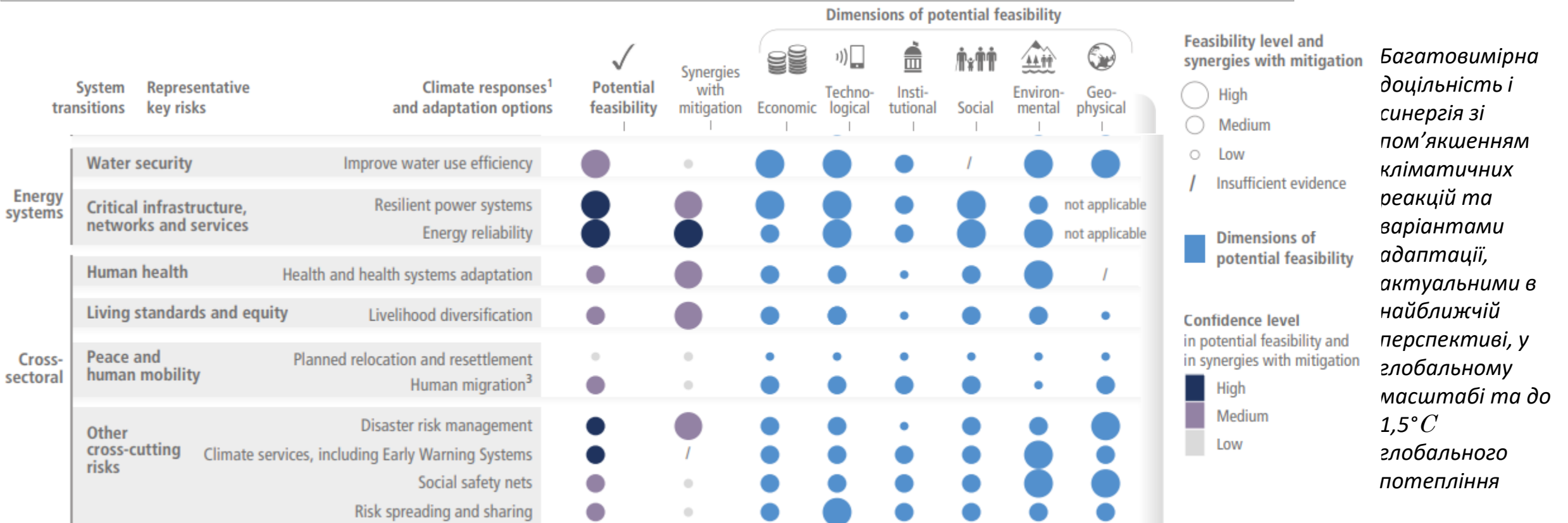

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

1. Клімат, екосистеми (включаючи біорізноманіття) і людське суспільство як пов'язані системи

IPCC Climate Change 2022: Impacts, Adaptation and Vulnerability
<https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg2/>

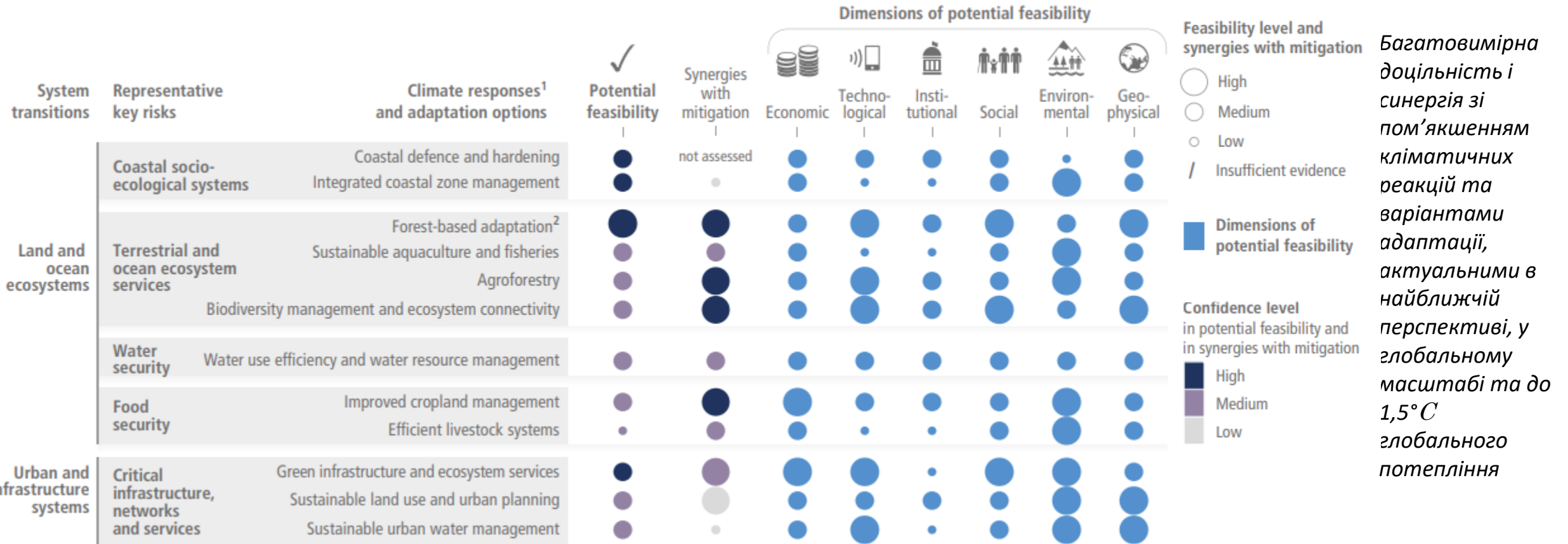

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

1. Клімат, екосистеми (включаючи біорізноманіття) і людське суспільство як пов'язані системи

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

1. Клімат, екосистеми (включаючи біорізноманіття) і людське суспільство як пов'язані системи

Types of relation

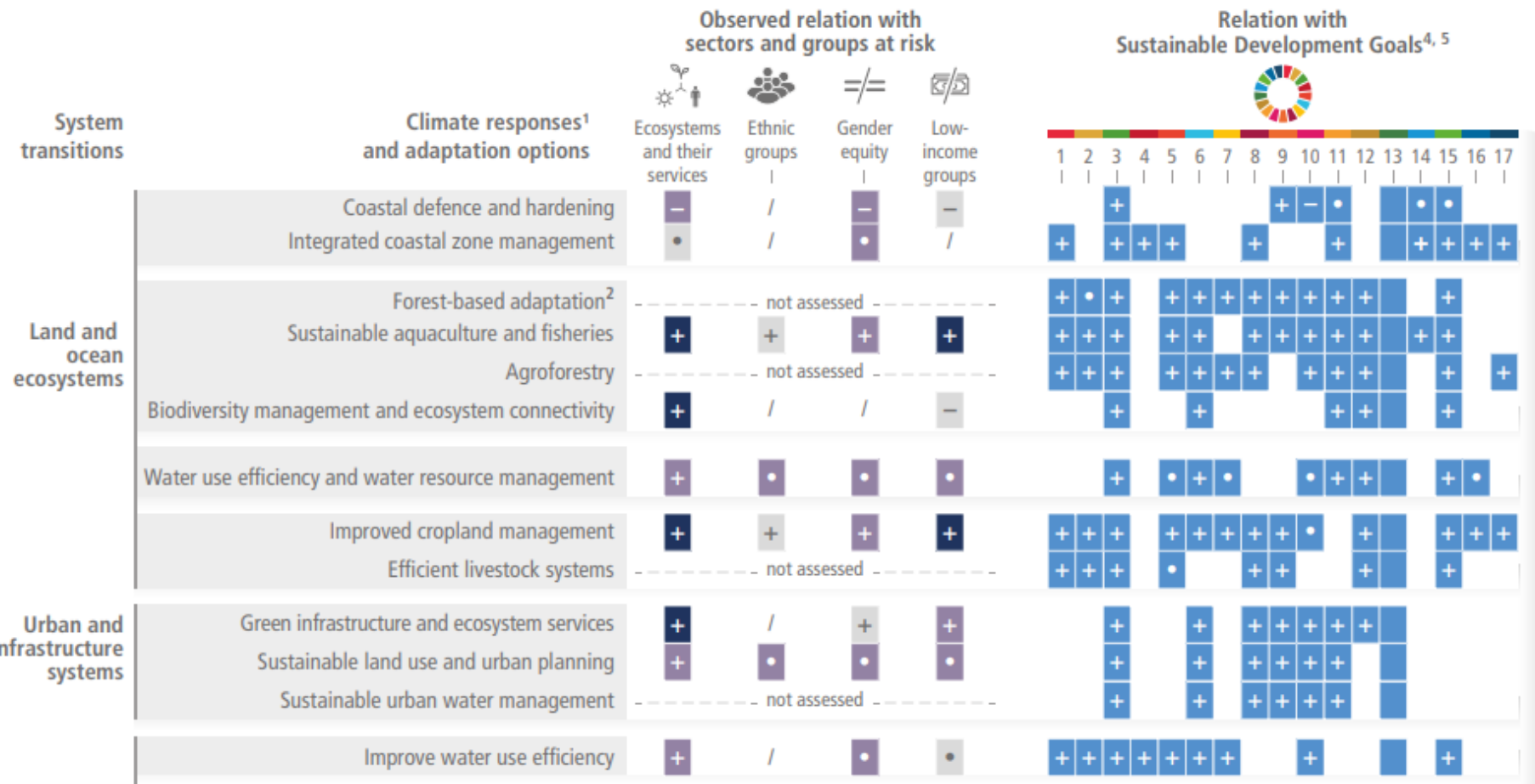
- + With benefits
- With dis-benefits
- Not clear or mixed
- / Insufficient evidence

Confidence level
in type of relation with
sectors and groups at risk

- High
- Medium
- Low

Related Sustainable Development Goals

- 1: No Poverty
- 2: Zero Hunger
- 3: Good Health and Well-being
- 4: Quality Education
- 5: Gender Equality
- 6: Clean Water and Sanitation
- 7: Affordable and Clean Energy
- 8: Decent Work and Economic Growth
- 9: Industry, Innovation and Infrastructure
- 10: Reducing Inequality
- 11: Sustainable Cities and Communities
- 12: Responsible Consumption and Production
- 13: Climate Action
- 14: Life Below Water
- 15: Life On Land
- 16: Peace, Justice, and Strong Institutions
- 17: Partnerships for the Goals

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

1. Клімат, екосистеми (включаючи біорізноманіття) і людське суспільство як пов'язані системи

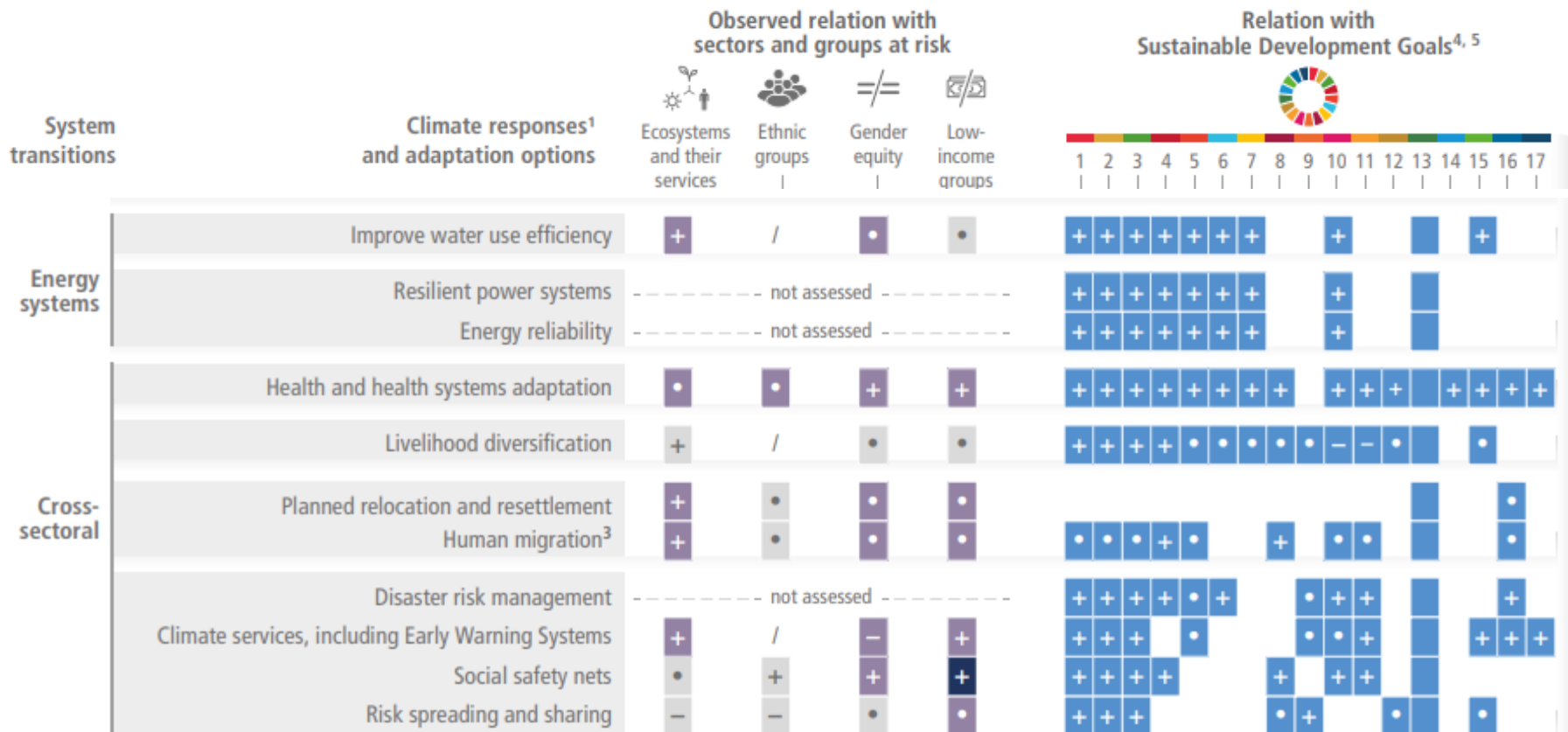
Відносини секторів і груп ризику (як спостерігається) і SDGs (актуальні в найближчій перспективі, у глобальному масштабі та до 1,5°C глобального потепління) з кліматичними реакціями та варіантами адаптації

Types of relation

- + With benefits
- With dis-benefits
- Not clear or mixed
- / Insufficient evidence

Confidence level
in type of relation with
sectors and groups at risk

- High
- Medium
- Low

Related Sustainable Development Goals

- 1: No Poverty
- 2: Zero Hunger
- 3: Good Health and Well-being
- 4: Quality Education
- 5: Gender Equality
- 6: Clean Water and Sanitation
- 7: Affordable and Clean Energy
- 8: Decent Work and Economic Growth
- 9: Industry, Innovation and Infrastructure
- 10: Reducing Inequality
- 11: Sustainable Cities and Communities
- 12: Responsible Consumption and Production
- 13: Climate Action
- 14: Life Below Water
- 15: Life On Land
- 16: Peace, Justice, and Strong Institutions
- 17: Partnerships for the Goals

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

1. Клімат, екосистеми (включаючи біорізноманіття) і людське суспільство як пов'язані системи

Оскільки різні моральні порядки забезпечують нормативну схему для оцінки та ранжування людей і речей, Болтанський і Венот називають їх **порядками цінності**. Висуваючи ідею порядків цінності, Болтанський і Венот не лише описують шість різних моральних порядків, вони, крім того, будують шість гіпотетичних моделей доброго суспільства (світів цінності), що підкріплюються єдиним організаційним принципом цього морального принципу. порядок (вищий загальний принцип), який діє як єдиний стандарт для визначення того, що є найбільш важливим у цьому суспільстві.

'Seven Orders of Worth'

Сім «порядків цінності»

*Boltanski, L.,
Thévenot, L.
(2006) On
Justification:
Economies of
Worth. Cited 2207
times.
Princeton
University Press,
Princeton, NJ:*

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

2. СИСТЕМИ ПОРЯДКУ ЦІННОСТЕЙ

	Market	Industrial	Civic	Domestic	Inspired	Opinion	Green
Mode of evaluation (worth)	Price, cost	Technical efficiency	Collective welfare	Esteem, reputation	Grace, singularity, creativeness	Renown, fame	Environmental friendliness
Test	Market competitiveness	Competence, reliability, planning	Equality and solidarity	Trustworthiness	Passion, enthusiasm	Popularity, audience, recognition	Sustainability, renewability
Form of relevant proof	Monetary	Measurable: criteria, statistics	Formal, official	Oral, exemplary, personally warranted	Emotional involvement & expression	Semiotic	Ecological, Ecosystemic
Qualified objects	Freely circulating market good or service	Infrastructure, project, method, plan	Rules & regulations, fundamental rights	Patrimony, locale, heritage	Emotionally invested body or item; the sublime	Sign, media	Pristine wilderness, ecosystem health, natural habitat
Qualified human beings	Customer, consumer, merchant, seller	Engineer, professional, expert	Equal citizens, solidarity unions	Authority	Creative being	Celebrity	Environmentalist
Time formation	Short-term, flexibility	Long-term planned future	Perennial	Customary past	Eschatological, revolutionary, visionary moment	Vogue, trend	Future generations
Space formation	Globalization	Cartesian space	Detachment	Local, proximal anchoring	Presence	Communication network	Planet ecosystem

'Seven Orders of Worth'

Сім «порядків цінності»

Boltanski, L., Thévenot, L. (2006) On Justification: Economies of Worth. Cited 2207 times. Princeton University Press, Princeton, NJ:

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

2. СИСТЕМИ ПОРЯДКУ ЦІННОСТЕЙ

Orders of Worth	Market	Industrial	Domestic	Fame	Civic	Inspired	The Seventh Green World
Higher Common Principle	Competition, rivalry	Efficiency	Tradition, familiarity, and hierarchy	Public opinion	Civic duty	Inspiration	Green-ness
Mode of evaluation (worth)	Price	Productivity, efficiency	Trust	Renown	Collective interest, the verdict of the vote	Innovation, creativeness	Environmental friendliness
Test	Completion of deals, transactions and contracts	Test, control, launch	Family ceremonies, celebration, social events, distinction, nomination	Presentation, press conference	Demonstration in favor of a moral cause, assembly, movement	Adventure, quest, journey	Sustainability, renewability
Form of relevant proof	Monetary value, prices, benefit, payback	Measurable criteria, statistics	Oral exemplary anecdote	Semiotic	Formal official	Emotional	Ecological, eco-systemic
Qualified subjects	Competitors, clients, buyers	Professionals, experts, specialists	Superiors and inferiors ^a	Stars and their fans	Collective persons and their representative	Visionaries	Environmentalist
Qualified objects	Wealth (goods and services, luxury items)	Methods, tools, graphs, budgets, lists, etc.	The rules of etiquette good manners, proper behavior, rank titles, gifts, habits, customs, traditions	Sign media (brand, bulletin, public relations)	Legal forms (rights, decree, legislation)	Emotionally invested body (mind, dream, unconscious, drug)	Pristine wilderness, healthy environment, natural habitat
Time formation	Short-term flexibility	Long-term planned future	Customary path	Vogue, trend	Perennial	Rupture, revolution	Future generations

'Seven Orders of Worth'
Сім «порядків цінності»

Boltanski, L., Thévenot, L. (2006) On Justification: Economies of Worth. Cited 2207 times. Princeton University Press, Princeton, NJ:
Thevenot, L., Moody, M., & Lafaye, C. (2000). Forms of valuing nature: Arguments and modes of justification in French and American environmental disputes. In M. Lamont & L. Thevenot (Eds.), Rethinking comparative cultural sociology: Repertoires of evaluation in France and the United States (pp. 229-272). Cambridge: Cambridge University Press.

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

2. СИСТЕМИ ПОРЯДКУ ЦІННОСТЕЙ

Кожен створений таким чином світ населений істотами: людьми, які мають конкретні ролі та ідентичності в цьому світі (кваліфіковані суб'єкти), та об'єктами, які його репрезентують (кваліфіковані об'єкти); в той час як відносна цінність істот, що населяють кожен унікальний світ, визначається залежно від того, якою мірою вони втілюють вищий загальний принцип (спосіб оцінки). Наприклад, як показано в таблиці, в **індустріальному світі вартості єдиним стандартом, за яким оцінюється вартість, є ефективність**. Світ, побудований на цій основі, населений професіоналами, спеціалістами та експертами, які використовують методи, інструменти та графіки для досягнення загального блага. Крім того, відносна гідність істот у цьому світі визначається шляхом проведення тестів, які вимірюють їх продуктивність. На противагу цьому, у внутрішньому (domestic) світі цінності засобом, за допомогою якого гідність присвоюється істотам, є **довіра**.

*'Seven Orders of
Worth'*

*Сім «порядків
цінностей»*

*Boltanski, L.,
Thévenot, L.
(2006) On
Justification:
Economies of
Worth. Cited 2207
times.
Princeton
University Press,
Princeton, NJ:*

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

3 ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК ТА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

Американська асоціація бухгалтерів (ААА) визначає бухгалтерський облік як **«процес ідентифікації, вимірювання та передачі економічної інформації, щоб дозволити користувачам інформації приймати обґрунтовані судження та рішення»** (American Accounting Association 1966, р. 1). Щоб регулювати цю практику, постачальники рахунків керуються необхідністю розкриття інформації (передбачено національним законодавством, а також вимогами до лістингу на фондовій біржі) поряд із вимогами щодо застосування певних методів вимірювання та класифікації (що містяться в стандартах бухгалтерського обліку). Паралельно з цими вимогами різні національні та міжнародні стандарти та процеси встановлення стандартів забезпечують можливість спеціалістам з бухгалтерського обліку виконувати ці вимоги під наглядом відповідних органів (наприклад, у Сполученому Королівстві це Рада з фінансової звітності – далі FRC). Усі ці органи мають бажання гарантувати, що **фінансові звіти відображають «правдиве та справедливе» уявлення про основну «реальність» фірми**, і що це може бути підкріплено концептуальними основами бухгалтерського обліку.

American Accounting Association. 1966. A Statement of Basic Accounting Theory. Evanston, IL: American Accounting Association

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

3. ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК ТА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

Найбільш прийнятною концептуальною основою є Основа підготовки та подання фінансової звітності, видана Радою з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (IASB) у 1989 році. Ця структура складається з восьми розділів, які описують основні концепції фінансової звітності. У наступних параграфах подано короткий виклад цих розділів, висвітлюючи основні концепції в Концептуальній основі IASB, які є релевантними для цілей цього розділу. Фінансова інформація повинна бути вироблена у відповідності з набором якісних характеристики. Як показано в таблиці 7.1, Концептуальна основа IASB приймає дві фундаментальні та чотири якісні характеристики (IFRS Foundation 2018). На додаток до цих характеристик, концептуальна основа також містить посилання на обачність і «сутність над формою» для підтримки якісних характеристик фінансової інформації (ACCA 2018). Розсудливість означає прояв «обережності», коли стикаємося з невизначеними обставинами, щоб уникнути оптимістичних міркувань (ACCA 2018; IFRS Foundation 2018). «Суть над формою» застосовується, щоб гарантувати, що інформація забезпечує достовірне уявлення про економічні ресурси суб'єкта господарювання (ACCA 2018), а достовірне уявлення про економічну ситуацію має переважати над встановленими правилами/стандартами для складання фінансової звітності (ACCA 2018; МСФЗ Фонд 2018).

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

3. ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК ТА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

Якісні характеристики фінансової інформації

<i>Characteristic type</i>	<i>Qualitative characteristics</i>	<i>Description</i>
Fundamental	Relevant information	Information is relevant if users would make a different decision in the absence of it.
	Faithfull information	Faithfulness requires that information should be neutral and free from bias and errors.
Enhancing	Timeless	Information is timely if it enables users' decision-making.
	Understandability	Information should be clear and concise.
	Verifiability	If independent observers agree on the measurement and presentation of information, it can be said to be verifiable.
	Comparability	Information should enable the identification and understanding of similarities between organisations.

<https://bit.ly/3NFq8g2>

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

3. ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК ТА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

Крім того, Концептуальна основа IASB також встановлює норми щодо часу та періоду фінансової інформації. Більше того, що важливо, інформація повинна бути створена з припущенням, що організація діє на основі припущення про безперервність, тобто вона продовжуватиме свою діяльність у майбутньому (IFRS Foundation 2018). Уточнюється також форми звітів, які мають бути представлені (таблиця).

Визнання (охоплення для включення) елементів фінансової звітності має здійснюватися відповідно до якісних характеристик фінансових звітів, наведених вище, а припинення визнання (вилучення статей з фінансової звітності) цих елементів має достовірно відобразити зміни в активах та зобов'язаннях. Останній елемент фінансового обліку відноситься до вимірювання і вимагає інформації складання фінансових звітів, які підлягають кількісній оцінці в грошовому вираженні. Процес монетизації має враховувати релевантність представлення економічних ресурсів суб'єкта господарювання та керуватися якісними характеристиками фінансової інформації. Крім того, існує **два способи оцінки: історична вартість трансакції або поточна вартість товару**. Основу оцінки поточної вартості можна зробити, враховуючи наступне: справедливу вартість, вартість у використанні або поточну вартість об'єкта.

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

3. ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК ТА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

Основні фінансові звіти

<i>Type of statement</i>	<i>Type of information</i>	<i>Definitions of elements</i>
Statement of Financial Position	Reports on the financial equation in which $Equity = Assets - Liabilities$	Assets is “a present economic resource controlled by the entity as a result of past events” and economic resource is “a right that has the potential to produce economic benefits”. Liability is “a present obligation of the entity to transfer an economic resource as a result of past events” and obligation is “a duty of responsibility that an entity has no practical ability to avoid”.
Statement of Financial Performance	Recognises expenses and income	Income corresponds to “increases in assets, or decreases in liabilities, that result in increases in equity, other than those relating to contributions from holders of equity claims”. Expenses represent “decreases in assets, or increases in liabilities, that result in decreases in equity, other than those relating to distributions to holders of equity claims”.

Bebbington, J., Larrinaga, C., O'Dwyer, B., & Thomson, I. (2021). Routledge Handbook of Environmental Accounting (J. Bebbington, C. Larrinaga, B. O'Dwyer, & I. Thomson (eds.)). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780367152369> p. 97

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

3. ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК ТА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

Підсумовуючи, Концептуальна основа фінансової звітності визначає, яку інформацію слід включати у фінансові звіти, а також принципи, які необхідно застосовувати до процесу фінансового обліку. **Це створює ряд обмежень:**

- концентрація на окремому суб'єкті, окремому від його основного середовища;
- акцент на грошовому вираженні інтересів; та
- інформація, створена в певних форматах, з акцентом на очікувані бажання користувачів.

Це означає, що **потенціал фінансової звітності для надання «правдивого та справедливого» відображення впливу суб'єкта господарювання на природне середовище обмежений**. Наступний розділ описує ці обмеження, за яким слідує розділ про те, як екологічні питання були включені у фінансовий облік, незважаючи на ці обмеження.

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

3. ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК ТА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

Обмеження фінансового обліку та звітності обговорюються в літературі понад 45 років. Наприклад, стверджували, **що бухгалтерська інформація, яка не містить зовнішніх ефектів організації, тому є неповною і створює обмежений облік дій керівництва.** З цього можна дійти висновку, що **фінансовий облік відіграє обмежену роль у дискусії про корпоративну відповідальність.** Крім того, ці автори визначили проблеми з покладенням відповідальності за зовнішні ефекти на саму компанію і стверджували, що така неспроможність фінансового обліку має серйозні наслідки для організаційної поведінки, оскільки може запобігти глибшим політичним змінам. Отже, **ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК НЕ МОЖЕ ВІДОБРАЖАТИ СПРАВЖНЄ, ТОЧНЕ ТА СПРАВЕДЛИВЕ УЯВЛЕННЯ ПРО «РЕАЛЬНІСТЬ»: СКОРІШЕ, ВІН МОЖЕ ЛИШЕ ЧАСТКОВО ПРЕДСТАВЛЯТИ РЕАЛЬНІСТЬ, ЯКУ МОЖНА ВИЗНАЧИТИ КІЛЬКІСНО, ЯКА ІГНОРУЄ ЯКІСНІ АСПЕКТИ СВІТУ, В ЯКОМУ МИ ЖИВЕМО**

Bebbington, J., Larrinaga, C., O'Dwyer, B., & Thomson, I. (2021). Routledge Handbook of Environmental Accounting (J. Bebbington, C. Larrinaga, B. O'Dwyer, & I. Thomson (eds.)). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780367152369> p. 97

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

3. ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК ТА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

Дослідження ґрунтувалися на цьому, щоб описати межі здатності фінансового обліку розпізнавати екологічні проблеми і стверджується, що **екологічні проблеми не можуть бути «пристосовані» до вимог концепцій фінансового обліку.** Наприклад, стверджується, що **звичайні уявлення про безперервність підприємства виключають вплив на навколишнє середовище; якісний вплив нарахувань не повідомляється; поняття послідовності не можна застосовувати до екологічних проблем і неможливості обачності представити незворотні впливи, спричинені організаціями.** Таким чином, фінансовий облік може фактично стати причиною екологічної та соціальної деградації, якщо його приймати як єдину та виняткову основу для фінансових та економічних рішень. Незважаючи на це, були численні спроби включити екологічні проблеми до сфери фінансового обліку.

Bebbington, J., Larrinaga, C., O'Dwyer, B., & Thomson, I. (2021). Routledge Handbook of Environmental Accounting (J. Bebbington, C. Larrinaga, B. O'Dwyer, & I. Thomson (eds.)). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780367152369> p. 97

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

3. ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК ТА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

Професія бухгалтера має досвід спонсорування досліджень, які досліджували, як фінансовий облік може врахувати екологічні питання. Наприклад, Асоціація присяжних сертифікованих бухгалтерів (ACCA) протягом багатьох років фінансувала роботу, яка вивчала, серед іншого, азбест, роль малих і середніх підприємств у прагненні до стійкості. (Spence et al. 2012), характеристики організацій, які прагнуть до екологічної стійкості (Barter and Bebbington 2010), і робота, спонсорована іншими бухгалтерськими органами, також стосуються таких питань, як оцінка активів і зобов'язань (Gray et al. 1998). У той же час, професія створила керівництво щодо того, як природне середовище вплине на поточну діяльність з фінансового обліку. Раннім (і повним) прикладом цієї роботи є робота Канадського інституту дипломованих бухгалтерів (1993). Інший матеріал був опублікований Конференцією ООН з торгівлі та розвитку (UNCTAD 1998; UNCTAD 2002) та Інститутом дипломованих бухгалтерів Англії та Уельсу (ICAEW 2015; ICAEW та Environmental Agency 2009). Спираючись на ці роботи, а також на великий огляд літератури ключових журналів, наступні параграфи підсумовують вплив екологічних проблем на фінансову звітність (див. також таблицю на наступному слайді).

Bebbington, J., Larrinaga, C., O'Dwyer, B., & Thomson, I. (2021). Routledge Handbook of Environmental Accounting (J. Bebbington, C. Larrinaga, B. O'Dwyer, & I. Thomson (eds.)). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780367152369> p. 97

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

3. ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК ТА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

<i>Impact on financial statements</i>	<i>Accounting treatment</i>	<i>Related environmental issues</i>	<i>Examples of IFRS-related standards</i>
Environmental costs	They should be capitalised if meet the criteria to be recognised as an assets (e.g. increasing future economic benefits) (UNCTAD 2002, p.18). If not an asset, they should be charged to the income statement (UNCTAD 2002, p.19).	Conserving the environment, treatment of waste products, clean-up costs and auditing.	IAS 16 – Property, plant and equipment IAS 38 – Intangible assets
Recovery and impairment ³	<p>“When an environmental cost is recognised as an asset is related to another asset, it should be included as an integral part of that asset and not recognised separately” (UNCTAD 2002, p. 22).</p> <p>“Environmental cost is capitalised and included as an integral part of another asset, the combined assets should be tested for impairment and where appropriated written down to its recoverable amount” (UNCTAD 2002, p. 22).</p>	Emissions rights, soil and water contaminated.	IAS 36 – Impairment of assets

Екологічні питання у фінансовій звітності

Bebbington, J., Larrinaga, C., O'Dwyer, B., & Thomson, I. (2021). Routledge Handbook of Environmental Accounting (J. Bebbington, C. Larrinaga, B. O'Dwyer, & I. Thomson (eds.)). Routledge.
<https://doi.org/10.4324/9780367152369> p. 100

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

3. ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК ТА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

<i>Impact on financial statements</i>	<i>Accounting treatment</i>	<i>Related environmental issues</i>	<i>Examples of IFRS-related standards</i>
Environmental liabilities ⁴	It is the obligation of the entity to incur a future environmental cost. This obligation can be legally enforced or not and it should be disclosed in either balance sheet or notes (UNCTAD 2002, pp. 23,34).	Fines and penalties, waste disposal, clean-up superfund sites, ⁵ decommissioning ⁶ and changes in technology/ regulations. ⁷	IAS 37 – Provisions, contingent liabilities and contingent assets
Recognition of recoveries	Recoveries from third parties should not be netted against environmental liabilities unless there is a legal right to set off in which case gross amount should be disclosed for both – liability and recovery (UNCTAD 2002, p. 28).	Land reinstatements.	IAS 37 – Provisions, contingent liabilities and contingent assets.
Measurement of environmental liabilities	Estimations in notes should be provided in case of uncertainty to measure environmental liabilities.	Type of hazardous substance in a site and type of technology for remediation.	IAS 37 – Provisions, contingent liabilities and contingent assets

Екологічні питання у фінансовій звітності

Bebbington, J., Larrinaga, C., O'Dwyer, B., & Thomson, I. (2021). Routledge Handbook of Environmental Accounting (J. Bebbington, C. Larrinaga, B. O'Dwyer, & I. Thomson (eds.)). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780367152369> p. 100

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

3. ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК ТА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

У контексті зобов'язань у літературі визначаються проблеми з оцінкою зобов'язань через відсутність більш чіткого та повного набору правил фінансового обліку в цій сфері. Крім того, **короткостроковий фокус стандартів фінансового обліку, як правило, зосереджується на екологічних нарахуваннях** (тобто витратах, пов'язаних з періодом, який не було сплачено), а **не на зобов'язаннях**, які можуть викристалізуватися в більш віддаленому майбутньому. Стимулом для визнання екологічних зобов'язань вперше виникли зобов'язання щодо прибирання забруднених об'єктів у Сполучених Штатах Америки (породжені законодавством про «суперфонд») і те, як визнати зобов'язання в цьому контексті, широко фігурують у літературі. Нарахування за цими зобов'язаннями було важко оцінити з точки зору розміру майбутніх витрат і термінів визнання. Як наслідок, менеджерам було залишено повноваження щодо розкриття інформації про витрати в цій сфері. Крім того, фірми не охоче розкривали інформацію з цього приводу принаймні з двох причин: по-перше, виготовлення цієї інформації було дорогим, а по-друге, розкриття цієї інформації могло викликати негативну реакцію ринку капіталу.

Bebbington, J., Larrinaga, C., O'Dwyer, B., & Thomson, I. (2021). Routledge Handbook of Environmental Accounting (J. Bebbington, C. Larrinaga, B. O'Dwyer, & I. Thomson (eds.)). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780367152369> p. 97

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

3. ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК ТА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

Загалом, прозорість розкриття інформації про навколишнє середовище вважається важливою для надійне надання фінансової інформації Одним з якісних аспектів фінансової звітності, який може вплинути на фінансове представлення екологічних проблем, є **РЕЛЕВАНТНІСТЬ**, а точніше тих аспектів, які пов'язані зі суттєвістю. Відповідно до Концептуальної основи фінансової звітності, ІНФОРМАЦІЯ Є СУТТЄВОЮ, ЯКЩО ЇЇ УПУЩЕННЯ АБО ВИКРИВЛЕННЯ ВПЛИНЕ НА РІШЕННЯ НА ОСНОВІ ФІНАНСОВИХ ЗВІТІВ. Основна проблема суттєвості полягає в тому, що її слід вимірювати відповідно до актуальності та величини конкретного елемента стосовно кожного окремого суб'єкта. Таким чином, суб'єктові господарювання слід прийняти рішення щодо суттєвих аспектів для розкриття, і інформація може бути представлена двома способами: окремо або укрупнено з великими сумами, який прийнятий підхід впливає на визначення та прозорість екологічних проблем у фінансовій звітності

Bebbington, J., Larrinaga, C., O'Dwyer, B., & Thomson, I. (2021). Routledge Handbook of Environmental Accounting (J. Bebbington, C. Larrinaga, B. O'Dwyer, & I. Thomson (eds.)). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780367152369> p. 97

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

3. ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК ТА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

Зміна клімату є однією з найсерйозніших екологічних проблем нашого покоління. Є дві сфери, що викликають особливе занепокоєння, які впливають на фінансовий облік: **питання фінансового обліку, що впливають із прав на викиди, та облік ризиків і невизначеностей, пов'язаних зі зміною клімату.** Ці проблеми виникають, коли права на викиди надаються організаціям, а не оплачуються. Права на викиди надаються організаціям у контексті схем торгівлі викидами, які прагнуть зменшити викиди парникових газів. Торгівля викидами працює (звичайно) шляхом встановлення обмеження на викиди суб'єкта господарювання, а потім створення ринку, на якому організації можуть вирішити викидати до рівня, на який вони мають права, **зменшити свої викиди** (таким чином створюючи викиди для продажу) або **перевищити свої права на викиди** (і купити права на викиди на ринку, щоб покрити надлишок). Торгівля викидами надає економічну цінність одиниці викидів на основі попиту та пропозиції та надає організаціям гнучкість у визначенні стратегій відповідно до своїх економічних уподобань. У багатьох країнах діють ринки викидів зі схемою торгівлі викидами Європейського Союзу (ЄС). **Emissions Trading Scheme (EU ETS)** першою та найбільшою схемою торгівлі викидами у світі.

Bebbington, J., Larrinaga, C., O'Dwyer, B., & Thomson, I. (2021). Routledge Handbook of Environmental Accounting (J. Bebbington, C. Larrinaga, B. O'Dwyer, & I. Thomson (eds.)). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780367152369>

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

3. ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК ТА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

IFRIC 3 – Emissions rights

IAS 38 – Intangible assets

Treatment

Allowances should be treated as intangible assets to recognise emissions rights allocated free of charge or purchased.

Measurement

- “When allowances are issued to a participant by government (or government agency) for less than their fair value, the difference between the amount paid (if any) and their fair value is a government grant that is accounted for in accordance IAS 20 Accounting for Government Grants and Disclosure of Government Assistance”.³
- The “Government Grant” should initially be classified as deferred income in the statement of financial position and as income over the compliance period.

IAS 37 – Provisions, contingent liabilities and contingent assets

Treatment

Liability to provide allowances should be treated as a “provision” and recognised as the emissions are produced.

Measurement

- It should be measured at market value.
- Revaluation should be recognised in income statement.

Схеми торгівлі викидами (де права були виділені «безкоштовно») створили проблеми щодо того, як визнавати та оцінювати ці права. Як наслідок, у 2004 році IASB видав рекомендації в цій галузі через Комітет з тлумачення міжнародної фінансової звітності 3 – Право на викиди (далі – IFRIC 3). Пізніше IFRIC 3 було вилучено через «невідповідності в обліку». Таблиця демонструє, що IFRIC 3 рекомендував змінити вартість зобов'язань слід визнавати безпосередньо у звіті про прибутки та збитки, на відміну від змін у вартості активів.

Bebbington, J., Larrinaga, C., O'Dwyer, B., & Thomson, I. (2021). Routledge Handbook of Environmental Accounting (J. Bebbington, C. Larrinaga, B. O'Dwyer, & I. Thomson (eds.)). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780367152369>

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

4. ПРАКТИКА ОБЛІКУ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА СУСПІЛЬСТВО

Бухгалтерський облік є потужною формою управління в сучасних суспільствах. Бухгалтерський облік практики, в їх різноманітних формах і формах, мають суттєві наслідки для суспільства та для суспільства. Практика бухгалтерського обліку впливає на те, що оцінюється і вважається цінним окремими особами, організаціями, ринками та суспільством. Показники обліку впливають на те, які типи альтернатив вибираються на різних рівнях прийняття рішень. **Практика бухгалтерського обліку, конвенції та цифри впливають на те, які продукти, процеси та фірми вважаються прибутковими та гідними продовження.** Калькуляційні механізми бухгалтерського обліку мають впливову роль у прийнятті рішень щодо того, які організації отримують капітал для виведення на ринок нових інновацій. Такі сфери добре обговорювалися, і **бухгалтерський облік широко розуміється як головна сила, що формує те, як функціонують суспільства, ринки, установи та організації та форму, яку вони набувають.** Це не без наслідків.

Tregidga, H., & Laine, M. (2022). On crisis and emergency: Is it time to rethink long-term environmental accounting? Critical Perspectives on Accounting, 82(7), 102311. <https://doi.org/10.1016/j.cpa.2021.102311>

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

4. ПРАКТИКА ОБЛІКУ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА СУСПІЛЬСТВО

Як стверджувалося в попередній літературі, звичайна практика бухгалтерського обліку є рушійною силою нинішньої екологічна криза (Grey, 1992). Це пов'язано з низкою факторів.

1) Загалом, звичайний облік **зосереджується на економічних міркуваннях та фінансовому капіталі, ігноруючи інші види капіталу та міркування, такі як екологічні аспекти.**

2) Звичайний облік заснований на ідеях **меж компаній та принципі сутності, що передбачає, що він має тенденцію зосередитися атомістично на організації, одночасно ігноруючи системні наслідки, які дії та рішення можуть мати на інші організації та в межах ширшої системи.**

Разом ці два фактори ведуть нас до зовнішніх ефектів, які є наслідками, впливами та наслідками, спричиненими рішеннями та діями суб'єкта господарювання, але які не несе сам суб'єкт господарювання і, отже, не включаються в облікові міркування.

Tregidga, H., & Laine, M. (2022). On crisis and emergency: Is it time to rethink long-term environmental accounting? Critical Perspectives on Accounting, 82(7), 102311. <https://doi.org/10.1016/j.cpa.2021.102311>

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

4. ПРАКТИКА ОБЛІКУ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА СУСПІЛЬСТВО

В даний час добре встановлено, що через поєднання цих ознак звичайний облік є проблематичним із точки зору перспектив навколишнього природного середовища. Одним із засобів правового захисту стала розробка численних досліджень і практики **екологічного обліку, які намагаються пом'якшити деякі проблеми та недоліки, спричинені звичайними бухгалтерськими справами, практикою та умовами** (див. Bebbington et al., 2021). Наприклад, через розкриття інформації про навколишнє середовище була спроба розширити інформаційну інформацію, яку організації повідомляють зацікавленим сторонам про свої цілі, політику та результати діяльності. Це розкриття інформації переносить нефінансові питання в один простір з фінансовою інформацією і, таким чином, у різний ступінь підзвітності. Екологічний облік часто підкреслює необхідність розширення організаційних кордонів або важливість виходу за межі організації та більш системного погляду на наслідки будь-яких рішень і дій (Larrinaga, 2020). Це могло б, наприклад, означати більш зосереджений погляд на екологічні наслідки організаційних рішень у їхніх тривалих ланцюгах поставок, що зазвичай виключається звичайним обліком через принцип сутності

Tregidga, H., & Laine, M. (2022). On crisis and emergency: Is it time to rethink long-term environmental accounting? Critical Perspectives on Accounting, 82(7), 102311. <https://doi.org/10.1016/j.cpa.2021.102311>

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

5. ЗЕЛЕНИЙ ОБЛІК - GREEN ACCOUNTING

Зелений облік – це тип бухгалтерського обліку, який намагається врахувати екологічні витрати у фінансові результати діяльності. **Стверджується, що валовий внутрішній продукт ігнорує навколишнє середовище, і тому політикам потрібна переглянута модель, яка б включала «зелений» облік.**

Основна мета «зеленого» обліку полягає в тому, щоб допомогти підприємствам зрозуміти та керувати потенційною компенсацією між традиційними економічними цілями та екологічними цілями. Це також збільшує важливу інформацію, доступну для аналізу політичних питань, особливо коли ця важлива інформація часто не помічається.

Вважається, що екологічний облік забезпечує лише слабку стійкість, що слід розглядати як крок до остаточної стійкості.

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

5. ЗЕЛЕНИЙ ОБЛІК - GREEN ACCOUNTING

Екологічна відповідальність є серйозною проблемою для бізнесу в сучасну епоху. Корпорації виникла необхідність сформулювати методи просування екологічних справ на сьогоднішній та майбутній час. Зелений бухгалтерський облік **допомагає сприяти сталому майбутньому для бізнесу, оскільки вносить зелені державні закупівлі та екологічні дослідження та розробки у загальну картину**. Штрафи для забруднювачів та пільги (наприклад, податкові пільги, дозволи на забруднення тощо) також є важливою частиною цього виду обліку.

Система національних рахунків (СНР) визначає чистий внутрішній продукт (ЧНП) як:

$$\text{NDP} = \text{чистий експорт} + \text{кінцеве споживання (С)} + \text{чисті інвестиції (І)}$$

Це також типова формула, яка зустрічається в статтях і текстах з економіки.

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

5. ЗЕЛЕНИЙ ОБЛІК - GREEN ACCOUNTING

Зелений облік, однак, використовує Систему екологічного економічного обліку (SEEA), яка зосереджується на виснаженні дефіцитних природних ресурсів і вимірює витрати на деградацію навколишнього середовища разом з її запобіганням.

Таким чином, NDP нещодавно визначено як Зелений NDP або також відомий як EDP. Формула зеленого обліку:

$$\text{EDP} = \text{чистий експорт} + \text{C} + \text{NA}_{\text{р.ес}} + (\text{NA}_{\text{р.ес}} - \text{NA}_{\text{р.н}})$$

де: EDP = екологічний внутрішній продукт,

C = кінцеве споживання,

NA_{р.ес} = чисте накопичення вироблених економічних активів,

NA_{р.ес} = Чисте накопичення невироблених економічних активів,

NA_{р.н} = Чисте накопичення невироблених природних активів.

<https://seea.un.org/>

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

6. ОСНОВИ ЕКОЛОГІЧНОГО ОБЛІКУ

Щонайменше три елементи об'єдналися, щоб створити умови для виникнення екологічного обліку. **Перше**, з кінця 1960-х років у професії бухгалтера точилися дебати про те, як бухгалтерський облік може дати уявлення про негативні соціальні та екологічні наслідки корпоративної поведінки. Дебати, що відбувалися в професійному просторі, перегукували з ширшими дискусіями про відповідальність організацій.

У той же час була очевидна **друга тенденція**: зокрема, поява самосвідомого сприйняття бухгалтерської науки (зазначаючи також, що бухгалтерський облік був відносно новачком в університетах у 1960-х роках, принаймні у Сполученому Королівстві). Основна концепція бухгалтерського обліку полягала в тому, що він має зосередитися на економічних питаннях, які можна перевести у фінансові терміни, і що бухгалтерський облік є нейтральною технічною діяльністю. Натомість, зростало розуміння **бухгалтерського обліку як соціальної та інституційної практики з широкими ефектами застосування**. Це розуміння відкрило те, що можна було розглядати як дійсні теми для дослідження для бухгалтера, а також підходи до цієї діяльності. Інтерпретативний і соціально конструктивістський підхід підтримував віру в те, що бухгалтерський облік може створити видимість навколо шкоди для навколишнього середовища і що бухгалтерський облік може і повинен бути використаний для подолання цієї шкоди.

Bebbington, J., Larrinaga, C., O'Dwyer, B., & Thomson, I. (2021). Routledge Handbook of Environmental Accounting (J. Bebbington, C. Larrinaga, B. O'Dwyer, & I. Thomson (eds.)). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780367152369>

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

6. ОСНОВИ ЕКОЛОГІЧНОГО ОБЛІКУ

Третім елементом, який зробив можливим екологічний облік, була більша **наукова, політична та політична обізнаність щодо проблем, пов'язаних із забезпеченням цілісності екологічних систем**. Наприклад, близько в ті дні була опублікована доповідь Брундтланда (Всесвітня комісія ООН з навколишнього середовища та розвитку, 1987); була заснована Міжурядова група ООН зі зміни клімату (у 1988 р.), а дослідницькі ініціативи (такі як Міжнародна геосферно-біосферна програма, зосереджена на вивченні феномену глобальних змін) розпочалися в 1987 р. Ці елементи мали вплив на внутрішня політика та система виробництва знань.

Brundtland Report (United Nations World Commission on Environment and Development 1987)

<https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/5987our-common-future.pdf>

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

6. ОСНОВИ ЕКОЛОГІЧНОГО ОБЛІКУ

Ключовий спосіб, яким прихильники екологічного обліку прагнули подолати проблеми зі звичайними бухгалтерський облік полягає в тому, щоб подолати межі його короткострокової перспективи. Хоча в загальних рисах було обмежене поглиблене обговорення часу в рамках екологічного обліку, коротко -строкова/довгострокова побудова бухгалтерського обліку очевидна в літературі. По суті, **екологічний облік був побудований як облік довгострокового періоду або неявно, або явно**. Наприклад, Хопвуд (2009, с.433) у своїй статті під назвою «Облік і навколишнє середовище» стверджує, що «*[]навіть зараз, коли висновки екологів та вчених стають все більш впевненими та тривожними, переважна більшість політиків усе ще відчуває труднощі*». у відповідь, продовжуючи ставити те, що **вони бачать як свої короткострокові економічні та політичні імперативи, вище за довгострокові інтереси людської раси**» (с. 433) і «*[i]безперечно здається, що корпоративні інтереси та досить традиційні короткострокові інтереси національних економік мають пріоритет перед екологічними міркуваннями, незважаючи на основне обґрунтування схеми*» (с.435).

Hopwood, A. G. (2009). Accounting and the environment. Accounting, Organizations and Society, 34(3-4), 433-439. <https://doi.org/10.1016/j.aos.2009.03.002>

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

6. ОСНОВИ ЕКОЛОГІЧНОГО ОБЛІКУ

Загалом, ми стверджуємо, що, намагаючись висвітлити проблеми з короткостроковістю в традиційному обліку, **екологічний облік, явно чи неявно, будується переважно як облік на довгострокову перспективу**. Хоча в цій дискусії є деякі нюанси, як було зазначено вище, наслідки цієї конструкції не були достатньо враховані, що, на нашу думку, є необхідним через його перформативний ефект. Тепер ми переходимо до обговорення цих наслідків, перш ніж представити нашу аргументацію щодо того, чому, на нашу думку, ми повинні прагнути (пере)формуванати екологічний облік як облік короткострокового періоду.

Tregidga, H., & Laine, M. (2022). On crisis and emergency: Is it time to rethink long-term environmental accounting? Critical Perspectives on Accounting, 82(7), 102311. <https://doi.org/10.1016/j.cpa.2021.102311>

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

6. ОСНОВИ ЕКОЛОГІЧНОГО ОБЛІКУ

Alternative timeframes in accounting

Conventional accounting	long-term	<p>Economic: long-term Environment: short-term</p> <p>Environment signifies short-term emergency. Economic helps justify tackling long-term issues.</p> <p><i>< most ideal, should be the aim ></i></p>	<p>Economic: long-term Environment: long-term</p> <p>Useful context but limited urgency. Leaves a vacuum for the short-term decisions.</p> <p><i>< not ideal, too slow ></i></p>
	short-term	<p>Economic: short-term Environment: short-term</p> <p>Short-termist myopia. Slow-burning crisis given less consideration. Focus on eco-efficiency.</p> <p><i>< not ideal, wrong focus ></i></p>	<p>Economic: short-term Environment: long-term</p> <p>Prioritises economic. Environment sidestepped with no emergency.</p> <p><i>< least ideal, problematic focus ></i></p>
		short-term	long-term
		Environmental accounting	

Щоб проілюструвати, що може означати екологічний облік як короткостроковий облік, можливо, варто взяти момент, щоб розглянути, що означають різні часові рамки у взаємодії між звичайним обліком та екологічним обліком. Ми надаємо спрощену ілюстрацію на рис. у вигляді матриці два на два, квадранти якої описують, що ми могли б уявити комбінації різних форм традиційного та екологічного обліку, перед тим як коротко розглянути наше обговорення нижче.

Tregidga, H., & Laine, M. (2022). On crisis and emergency: Is it time to rethink long-term environmental accounting? Critical Perspectives on Accounting, 82(7), 102311.
<https://doi.org/10.1016/j.cpa.2021.102311>

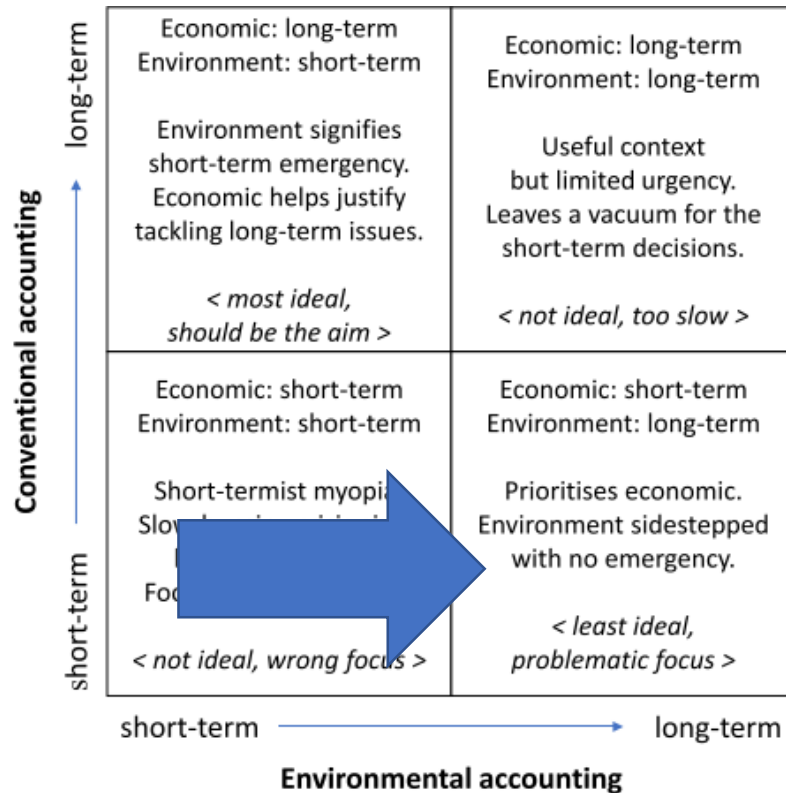
Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

6. ОСНОВИ ЕКОЛОГІЧНОГО ОБЛІКУ

Alternative timeframes in accounting

Нижній правий квадрант можна розглядати як ситуацію, в якій ми перебуваємо деякий час. Як ми зазначали раніше, звичайний облік акцентує увагу на короткостроковому мисленні і не розглядає екологічні проблеми як актуальні в короткостроковій перспективі. Позиція короткострокової економіки віддає перевагу цьому аспекту бухгалтерського обліку, і, якщо є ситуація, коли є погані фінансові результати (будь то продукт, процес, проект чи організація), це розглядається як щось, що потребує терміново вирішуватись. Екологічний облік позиціонується як протидія, що сприяє довгостроковому мисленню та включення екологічних питань до міркувань обліку, звітності та підзвітності. Однак часто зазначалося, що питання довкілля маргіналізовані, при цьому короткострокові фінансові питання є пріоритетними за звичайним обліком і переважають будь-які інші потенційні аспекти.

Tregidga, H., & Laine, M. (2022). On crisis and emergency: Is it time to rethink long-term environmental accounting? *Critical Perspectives on Accounting*, 82(7), 102311.
<https://doi.org/10.1016/j.cpa.2021.102311>

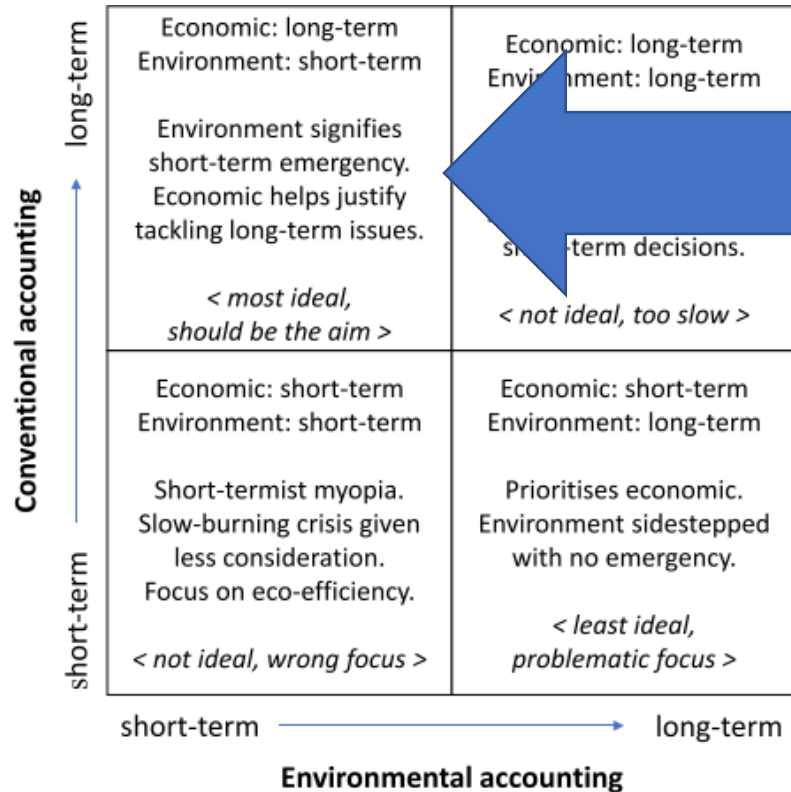

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

6. ОСНОВИ ЕКОЛОГІЧНОГО ОБЛІКУ

Tregidga, H., & Laine, M. (2022). On crisis and emergency: Is it time to rethink long-term environmental accounting? *Critical Perspectives on Accounting*, 82(7), 102311.
<https://doi.org/10.1016/j.cpa.2021.102311>

Alternative timeframes in accounting

Тому, щоб реагувати на невідкладну екологічну кризу, ми припускаємо потребу в екологічному обліку, який зосереджується на короткостроковому періоді, доповнюючи звичайний облік, який має довгострокову спрямованість. Позиція, представлена у **верхньому лівому квадранті нашої фігури**. Ця позиція повідомляє про важливість терміновості та надзвичайних ситуацій, яких не вистачає в поточному екологічному обліку. Знову ж таки, довгостроковий облік стійкості, такий як облік системних питань і довгострокових тенденцій, є важливим і дуже актуальним для формування контексту. У той же час ми стурбовані тим, що цього недостатньо, щоб створити невідкладність, необхідну в поточній надзвичайній ситуації. Аспекти можуть бути занадто далекі, взаємозв'язки занадто складні або часові рамки занадто довгі. Отже, щоб доповнити такий облік сталості, **нам потрібен короткостроковий екологічний облік, який зосереджується на невідкладних, відчутних і невідкладних питаннях**. Проте, і важливо зазначити, що такий короткостроковий екологічний облік повинен виглядати інакше, ніж той, який ми маємо зараз, знову ж таки, він повинен був би побудувати та висвітлити проблему терміновості.

Co-funded by
the European Union

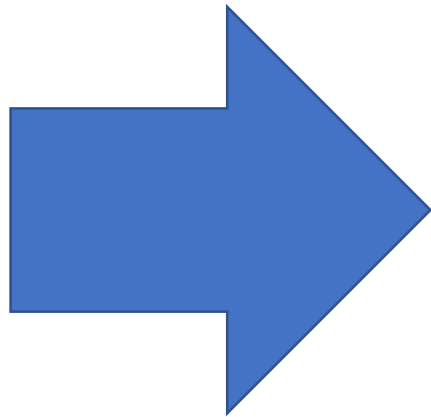

Sumy National
Agrarian University

7. ПРИКЛАД РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ЩОДО ЕКОЛОГІЧНИХ ПИТАНЬ НА ПРИКЛАДІ УКРАЇНСЬКОЇ ПУБЛІЧНОЇ КОМПАНІЇ

KERNEL

Кернел – провідний у світі та найбільший в Україні виробник та експортер соняшникової олії, ключовий постачальник сільськогосподарської продукції з регіону Чорноморського басейну на світові ринки. Свою продукцію Кернел експортує більш ніж у 80 країн світу. З листопада 2007 року акції компанії торгуються на Варшавській фондовій біржі (WSE).

https://www.kernel.ua/wp-content/uploads/2020/12/FY2020_Kernel_Annual_Report.pdf#page=42
СТОРІНКА 52-63

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

ЕКОЛОГІЧНИЙ ОБЛІК

(4 години)

1. КЛІМАТ, ЕКОСИСТЕМИ (ВКЛЮЧАЮЧИ БІОРІЗНОМАНІТТЯ) І ЛЮДСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО ЯК ПОВ'ЯЗАНІ СИСТЕМИ
2. СИСТЕМА ПОРЯДКІВ ЦІННОСТЕЙ
3. ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК ТА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ
4. ПРАКТИКА ОБЛІКУ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА СУСПІЛЬСТВО
5. ЗЕЛЕНИЙ ОБЛІК
6. ОСНОВИ ЕКОЛОГІЧНОГО ОБЛІКУ
7. ПРИКЛАД РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ЩОДО ЕКОЛОГІЧНИХ ПИТАНЬ НА ПРИКЛАДІ УКРАЇНСЬКОЇ ПУБЛІЧНОЇ КОМПАНІЇ